

Beleid bescherming kwetsbare groepen tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag

1. Inleiding

Vrijwilligersteams van Utrechts Landschap organiseren activiteiten voor kinderen, voornamelijk in de basisschoolleeftijd. De begeleiders van deze activiteiten zetten zich telkens in om leuke en educatieve activiteiten te organiseren. Natuurlijk zorgen de vrijwilligers ervoor dat er goede instructie wordt gegeven en met veilig materiaal wordt gewerkt. Een derde factor, en het onderwerp van dit beleid, is de bescherming van kinderen tegen mogelijk seksueel grensoverschrijdend gedrag door vrijwilligers kinderactiviteiten en kindergidsen.

Werken met kinderen betekent dat vrijwilligers instructie moeten geven maar ook dat kinderen soms getroost moeten worden. Daarbij is lichamelijk contact in bepaalde gevallen onvermijdelijk. Maar er zijn ook situaties voorstelbaar waarin grenzen worden overschreden en het noodzakelijke, incidentele contact overgaat in ongewenst gedrag of zelfs seksueel misbruik. We moeten voorkomen dat deze situaties zich voordoen bij kinderactiviteiten die in naam van Utrechts Landschap worden georganiseerd.

Definitie van seksueel grensoverschrijdend gedrag bij kwetsbare groepen: dit is iedere vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale, digitale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren en/of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (volwassene/leiding en kind en gehandicapte, etc.) en/of andere handelingen of gedragingen die strafbaar zijn volgens het Wetboek van Strafrecht, boek II, titel XIV 'Misdrijven tegen de zeden'.

Foto: Renk Ruiter

In de maatschappij komt seksueel ongewenst gedrag helaas nog vaak voor. In een onderzoek uit 2017 (gehouden onder duizenden jongeren van 12 tot 25 jaar) geven 11% van de meisjes en 2% van de jongens aan dat ze minstens één keer in hun leven zijn gedwongen om seksuele dingen te doen die ze eigenlijk niet wilden.

Er is niet gevraagd tot welke seksuele dingen ze zijn gedwongen. De vraag ging nadrukkelijk wel om gedwongen zijn, niet om overhalen of spijt achteraf. (Bron: whitepaper 'Seksuele grensoverschrijding en seksueel geweld: feiten en cijfers', Rutgers WPF en Movisie, mei 2019). Nog onlangs kwamen diverse zaken van seksueel grensoverschrijdend gedrag in het nieuws.

Slachtoffers vinden het heel lastig om over het misbruik te praten en jonge kinderen kunnen zich moeilijk uiten. Dit maakt de gevolgen voor hen extra groot. Ook bij andere betrokken partijen zoals overige deelnemers en vrijwilligers, ouders en degene tegen wie de beschuldiging is geuit kunnen emoties gaan spelen. Voor de beschuldigde is het extra wrang als de beschuldiging onterecht blijkt te zijn, hetgeen in 20% van de meldingen het geval is.

Er zijn dus belangrijke redenen voor Utrechts Landschap om beleid vast te stellen ter bescherming van kinderen tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag, een beleid waarin tevens is vastgelegd hoe gehandeld wordt als zich toch een kwestie voordoet.

Ook andere vormen van grensoverschrijdend gedrag, zoals discriminatie, intimiderende opmerkingen of fysiek geweld, kunnen niet worden getolereerd. Dit wordt uitgewerkt in het document 'Omgangsregels' dat in de Leidraad voor Vrijwilligers zal worden opgenomen (zie bijlage 1).

In de maatschappij zijn er naast kinderen andere groepen die in dit verband aandacht verdienen: kwetsbare ouderen en mensen met een verstandelijke beperking. Door of namens Utrechts Landschap worden geen activiteiten voor deze publieksgroepen georganiseerd. Daarom zijn deze publieksgroepen buiten beschouwing gelaten.

2. Utrechts Landschap en voorkoming van ongewenst gedrag

Het risico dat ongewenst gedrag bij Utrechts Landschap voorkomt lijkt beperkt te zijn omdat bij activiteiten altijd twee begeleiders worden ingezet en omdat kinderen vaak worden begeleid door ouders of leerkrachten. Toch is het van belang beleid te hebben ter voorkoming van ongewenst gedrag en om vast te leggen hoe te handelen bij (een vermoeden van) ongewenst gedrag want:

- de impact van dergelijk gedrag is voor slachtoffers heel groot;
- potentiële plegers maken gebruik van het gebrek aan kennis en beleid bij vrijwilligersorganisaties: zij gaan juist bij die organisaties aan de slag die geen beleid hebben op het gebied van ongewenst gedrag;
- vrijwilligers verdienen bescherming tegen de emoties en spanningen die ongewenst (seksueel) gedrag van een collega-vrijwilliger veroorzaakt;
- vrijwilligers verdienen bescherming tegen onterechte verdachtmakingen door deelnemers c.q. hun ouders;
- vrijwilligers verdienen het dat er heldere procedures zijn zodat vooraf bekend is hoe gehandeld wordt bij een melding, mede omdat niet alle klachten terecht zijn.

Het beleid moet daarom gericht zijn op de volgende doelen:

- preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag door vrijwilligers;
- bescherming van vrijwilligers tegen (onterechte) beschuldigingen;
- het bekend maken aan (aspirant) vrijwilligers welke regels gelden ter voorkoming van seksueel grensoverschrijdend gedrag en welke maatregelen worden getroffen bij overtreding van die regels;
- het bekend maken aan vrijwilligers met hoe zij dienen te handelen als zich een kwestie voordoet en wie uit de Utrechts Landschap-organisatie betrokken moet worden;
- het kunnen afleggen van verantwoordelijkheid door de organisatie als zich een kwestie voordoet.

3. Het beleid van Utrechts Landschap

Om ongewenst gedrag zoveel mogelijk te voorkomen en, indien zich een kwestie voordoet, de gevolgen zoveel mogelijk te beperken, is het noodzakelijk dat iedere vrijwilliger:

- Weet hoe we in de organisatie met elkaar omgaan;
- Weet hoe te handelen als hij/zij meent ongewenst gedrag waar te nemen;
- Weet welke stappen er gezet worden bij een melding van ongewenst gedrag;
- Bekend is met de aanstellingsprocedure;

De bijlagen geven duidelijkheid over bovengenoemde onderwerpen. In het de navolgende paragrafen wordt uitgewerkt voor welke vrijwilligersfuncties en activiteiten het beleid van toepassing is en welke instrumenten bij Utrechts Landschap worden ingezet.

3.1 Op welke vrijwilligers is het beleid van toepassing

Bij Utrechts Landschap werken in totaal ca. 40 vrijwilligers in de functies vrijwilliger kinderactiviteiten en kindergids, met in 2019 ca. 1.400 deelnemende kinderen (2016: 2.900). Bij het grootste deel van de activiteiten zijn (groot)ouders dan wel leerkrachten aanwezig. Verder streven we ernaar dat activiteiten altijd door twee vrijwilligers worden begeleid. De risico's lijken dus beperkt. Gebleken is echter dat mensen die misbruik van kinderen willen maken er meester in zijn kinderen te isoleren.

Het beleid is daarom van toepassing op alle vrijwilligers in de functies kindergids en vrijwilliger kinderactiviteiten die met kinderen werken met uitzondering van:

- schippers en gidsen die ingezet worden bij kindervaarten met de Pont van het Landschap omdat er altijd begeleiders ((groot)ouders/leraren) meevaren; uiteraard zijn zij wel bekend met ons beleid.
- vrijwilligers die zich ad-hoc beschikbaar stellen voor hulp bij kinderactiviteiten bij evenementen. Zij werken altijd onder supervisie van een collega-vrijwilliger en het toezien oog van (groot)ouders. Uiteraard wijzen de collega-vrijwilligers hen wel op ons gepubliceerde beleid m.b.t. bescherming van kwetsbare groepen.

Foto: Kim Slaats

3.2. Welke Instrumenten worden ingezet?

a. VOG: alle bovengenoemde vrijwilligers dienen een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) te overleggen. Een VOG alleen biedt echter onvoldoende waarborgen. Een verkregen VOG is geen garantie want slechts een beperkt deel van de mensen dat zich schuldig maakt aan ongewenst seksueel gedrag wordt veroordeeld door de rechter. Niet veroordeeld zijn betekent dat een VOG kan worden afgegeven. Het inzetten van een uitgebreidere set van instrumenten beperkt de risico's beter. De eventuele kosten verbonden aan een VOG-aanvraag komen voor rekening van Utrechts Landschap.

- b. Beschreven omgangsregels: met de introductie van het beleid ter bescherming tegen ongewenst gedrag worden omgangsregels geïntroduceerd die voor alle vrijwilligers gelden en die opgenomen worden in de Leidraad voor Vrijwilligers (bijlage 1).
- c. Gedragscode: alle vrijwilligers die werken in de functies kindergids en vrijwilliger kinderactiviteiten (voor de uitzonderingen zie 3.1) ondertekenen de gedragscode (bijlage 2). Dit instrument wordt mede preventief ingezet om potentiële misbruikplegers af te schrikken.
- d. Aanstellingsprocedure: het vastleggen van aanstellingsprocedure is (mede) gewenst om meer uniformiteit in beleid te krijgen en omdat de kans op de aanstelling van geschikte vrijwilligers wordt verhoogd (bijlage 4).
- e. Meldprotocol: in het meldprotocol wordt op een rij gezet wie wat moet doen als er een vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag bestaat. Door over een dergelijk protocol te beschikken kunnen misverstanden en verwarring worden voorkomen. Daarbij geeft het een gerust gevoel aan veel mensen, zoals collega-vrijwilligers en ouders, dat zoiets goed geregeld is (bijlage 3).
- f. Vertrouwenspersoon: bij de vertrouwenspersoon kan iedereen met vragen of twijfels terecht. Voor collega-vrijwilligers is het geruststellend dat ze een aanspreekpunt hebben bij (een vermoeden van) seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ook bijvoorbeeld ouders en deelnemers aan de activiteiten kunnen zich tot de vertrouwenspersoon wenden. De contactgegevens van de vertrouwenspersoon worden in het meldprotocol opgenomen.
- g. Vertrouwenscommissie: voor het afhandelen van de melding is een vertrouwenscommissie ingesteld. Dit team bestaat uit twee personen uit de organisatie. Voor hun taken wordt verwezen naar het meldprotocol.

Het beleid bescherming kwetsbare groepen tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag wordt gepubliceerd op www.utrechtslandschap.nl/beschermingkwetsbaregroepen.

Zo vaak als nodig, maar ten minste één keer in de drie jaar wordt het beleid geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De evaluatie wordt schriftelijk vastgelegd en is opvraagbaar voor derden.

Bijlagen:

- omgangsregels (bijlage 1);
- gedragscode (bijlage 2);
- meldprotocol (bijlage 3);

Bijlage I Omgangsregels

Zo gaan we met elkaar om bij Utrechts Landschap

1. Utrechts Landschap staat voor goede omgangsvormen. Respect voor elkaar, gelijkwaardigheid, integriteit, eerlijkheid en veiligheid vormen hierbij centrale begrippen. Deze vormen de basis voor de omgangsregels zoals we die binnen Utrechts Landschap hanteren.

2. Deze omgangsregels gelden zowel voor vrijwilligers als voor deelnemers aan activiteiten. Bij aanmelding voor activiteiten kunnen deelnemers zich via de website op de hoogte stellen van onze omgangsregels. Er gelden dezelfde normen en waarden die binnen de Nederlandse samenleving als normaal worden beschouwd. Alle betrokkenen worden geacht elkaar met respect voor eigenwaarde te benaderen en te behandelen en zich te houden aan de in dit document beschreven omgangsregels. Kindergidsen en vrijwilligers kinderactiviteiten ondertekenen de gedragscode¹.

3. Ongewenst gedrag wordt binnen Utrechts Landschap niet getolereerd. Onder ongewenst gedrag wordt in ieder geval verstaan: (fysiek) geweld, agressie, bedreiging, discriminatie, pesten, seksuele intimidatie en machtsmisbruik. Al deze vormen van ongewenst gedrag kunnen een fysieke, psychische of verbale uitingsvorm hebben. Ook ongewenste aandacht, discriminerende, seksistische of andere beledigende of krenkende opmerkingen of grappen – mondeling of schriftelijk – worden als ongewenst gedrag beschouwd.

4. Een vrijwilliger accepteert geen ongewenst gedrag van bezoekers van centra, deelnemers aan activiteiten, van collega-vrijwilligers en medewerkers; neemt zelf geen initiatief tot ongewenst gedrag naar anderen.

5. Vrijwilligers spreken elkaar aan op ongewenst gedrag en hebben het recht een deelnemer die zich schuldig maakt aan ongewenst gedrag aan te spreken en/of onmiddellijk uit te sluiten van verdere deelname aan de betreffende activiteit.

6a. **In geval van ongewenst gedrag** zal de vrijwilliger daarvan melding maken bij de begeleider van het team, de vrijwilligerscoördinator of de vertrouwenspersoon².

6b. De deelnemer aan een activiteit – als slachtoffer³ of getuige – kan in geval van ongewenst gedrag daarvan melding maken bij de vertrouwenspersoon.

7 **Bij seksueel grensoverschrijdend** gedrag heeft de vrijwilliger die dit signaleert de plicht dit gedrag te melden bij de vertrouwenspersoon. Vanaf dat moment treedt het meldprotocol in werking .

8. Utrechts Landschap draagt er zorg voor dat vrijwilligers de inhoud van deze omgangsregels kennen.

Deelnemers aan activiteiten kunnen van deze regels kennis nemen op de website van Utrechts Landschap.

9. Iedere vrijwilliger houdt zich aan deze omgangsregels. Voor vrijwilligers kinderactiviteiten en kindergidsen geldt aanvullend de gedragscode.

---

¹ zie www.utrechtslandschap.nl/beleid :“Beleid bescherming kwetsbare groepen tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag”, bijlage 2

² zie www.utrechtslandschap.nl/beleid :“Beleid bescherming kwetsbare groepen tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag”, bijlage 3 (meldprotocol)

³ Met slachtoffer wordt ook bedoeld ouder /wettelijk vertegenwoordiger

Bijlage 2: Gedragscode voor vrijwilligers voor omgang met minderjarigen

De gedragscode is bestemd voor vrijwilligers die met minderjarigen werken en is een nadere uitwerking van het document Omgangsregels (bijlage 1).

1. Waarom een gedragscode?

Veel grenzen in het contact tussen vrijwilligers en jeugdige deelnemers zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Hierover kunnen nooit exacte grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden. Er is echter wel één heel duidelijke grens en dat is de grens dat ongewenst (seksueel) gedrag tussen begeleiders en minderjarigen die deelnemen aan onze activiteiten absoluut niet toelaatbaar is. Ons doel is een veilige omgeving te creëren voor kinderen.

Wat is de definitie van seksueel grensoverschrijdend gedrag bij kwetsbare groepen?

Dit is iedere vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale, digitale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren en/of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (volwassene/leiding en kind en gehandicapte, etc.) en/of andere handelingen of gedragingen die strafbaar zijn volgens het Wetboek van Strafrecht, boek II, titel XIV 'Misdrijven tegen de zeden'.

Voorbeelden van gedragingen zijn:

- alle seksuele contacten met kwetsbare groepen;
- een seksueel/erotisch geladen sfeer scheppen (ook verbaal en via afbeeldingen, post, telefoon, sms, e-mail, internet);
- intieme relaties tussen begeleiders en kinderen;
- ongewenste aanrakingen.

Beleid

Om ongewenst (seksueel) gedrag te voorkomen heeft Utrechts Landschap beleid opgesteld. Dit beleid is vastgelegd in het document "Beleid bescherming kwetsbare groepen tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag", onderstaande gedragscode (zie 2) en de volgende documenten: omgangsregels, die opgenomen zijn in de Leidraad voor Vrijwilligers, en het meldprotocol.

Omdat wij alleen activiteiten aanbieden voor minderjarigen en volwassenen en niet specifiek voor andere kwetsbare groepen, beperken wij ons in het beleid tot de eerstgenoemde groep. Deze gedragscode is derhalve specifiek bedoeld voor de vrijwilligers die kinderactiviteiten begeleiden en voor kindergidsen.

Om integer met dit onderwerp om te gaan, heeft Utrechts Landschap voor vrijwilligers van kinderactiviteiten en voor kindergidsen deze gedragscode opgesteld. Wanneer u bij ons komt werken in een van deze functies, dan vragen wij u deze gedragscode na te leven. Met het ondertekenen van dit document verklaart u dat u de gedragscode kent en niet in strijd met de letter en de geest van de gedragscode zult handelen. De gedragscode is gemaakt om de risico's op ongewenst gedrag in de relatie tussen kinderen/jongeren en de begeleidende vrijwilligers te verkleinen.

Alle vrijwilligers starten met een proefperiode. Voor kindergidsen en vrijwilligers kinderactiviteiten geldt dat de proefperiode pas kan beginnen als een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) is verstrekt en de gedragscode is ondertekend.

Overtreding van deze code leidt tot maatregelen door Utrechts Landschap. Wanneer een vrijwilliger wordt verdacht van ongewenste intimiteiten jegens een kind zal Utrechts Landschap in alle gevallen de politie inschakelen.

2. Wat houdt de gedragscode in?

De code bevat voorschriften voor het handelen. Deze luidt als volgt:

2.1 Aantal vrijwilligers - Iedere jeugdactiviteit heeft bewust (tenminste) twee begeleiders. Bewaak samen de toepassing van deze gedragscode.

2.2 Veilige sfeer - Zorg voor een prettige sfeer waarbinnen het kind zich veilig en gerespecteerd voelt. Ga met het kind op een waardige, respectvolle manier om en houdt rekening met verschil in belevingswereld.

2.3 Blijf transparant in uw handelen - Voorkom dat u in een positie komt die de schijn oproept dat seksueel onaanvaardbaar gedrag mogelijk zou zijn. Ga nooit één op één met een kind aan het werk of in een afgesloten ruimte. Zorg dat een andere begeleider op de hoogte is of dat u gezien kunt worden.

2.4 Bescherm - Bescherm de kinderen naar vermogen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik door andere deelnemers en medebegeleiders.

U ziet er op toe dat de gedragscode door iedereen die betrokken is, wordt nageleefd.

2.5 Treed handelend op – Treed op door de situatie op dat moment te veranderen zodat het gedrag staakt en niet meer (kan) plaatsvinden.

2.6 Geen seksuele toenadering – Onthoudt u van elke vorm van seksuele benadering in woord en gedrag en misbruik ten opzichte van het kind. Seksuele handelingen, contacten en relaties tussen begeleider en kinderen/jongeren tot 18 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik. Ook het op zodanige wijze aanraken van kinderen, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren kan worden, is verboden.

2.7 Maak melding - Indien u gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode maakt u daarvan altijd melding bij de vertrouwenspersoon.

2.8 Los op, maar niet alleen- In die gevallen waarin de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen, handelt u in de geest van de gedragscode. Doe dit zo mogelijk samen met een collega-vrijwilliger of de coördinator kinderactiviteiten. Of neem contact op met de vertrouwenspersoon.

Verklaring:

Ik, ...heb de bovenstaande gedragscode gelezen en zal overeenkomstig handelen.

Plaats.....Datum.....

Naam .....

Handtekening⁴ .....

---

⁴ In tweevoud

Bijlage 3: Meldprotocol en afhandeling van melding

1. Inleiding

Dit protocol is een bijlage bij 'het beleid bescherming van kwetsbare groepen tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag' en beschrijft hoe diverse betrokkenen dienen te handelen bij situaties waarin sprake is van (vermoedens van) seksueel grensoverschrijdend gedrag, hoe en bij wie deze gemeld moeten worden en welke stappen Utrechts Landschap zal zetten. Het meldprotocol heeft betrekking op het contact tussen:

- kinderen en vrijwilligers die kinderen begeleiden tijdens activiteiten of als gids;
- tussen kinderen onderling.

Meldplicht bij (vermoedens/signalen) van seksueel grensoverschrijdend gedrag

Iedereen die seksueel grensoverschrijdend gedrag vermoedt, of erover hoort, is verplicht dit zo spoedig mogelijk te melden bij de vertrouwenspersoon van Utrechts Landschap⁵. Melder kan zijn: het slachtoffer of zijn/haar wettelijke vertegenwoordiger (ouder/verzorger/begeleider), of een vrijwilliger.

De meldplicht overstijgt alle andere belangen die in het geding zouden kunnen zijn, zoals de wens tot geheimhouding bij het slachtoffer. Het is niet aan de melder of de vertrouwenspersoon om aan waarheidsvinding te doen. Dit kan een eventueel juridisch traject verstoren.

Let wel: een melding is géén beschuldiging! Na een melding wordt zorgvuldig en objectief onderzocht wat er aan de hand is. Er is oog voor zowel de privacy en belangen van het vermoedelijke slachtoffer als die van de persoon jegens wie de melding is gedaan. Utrechts Landschap laat zich desgewenst adviseren door (externe) deskundigen over verdere handelwijzen. Onderstaand een overzicht van de stappen die Utrechts Landschap na een melding door een vrijwilliger en/of ouder/verzorger en/of kind neemt.

Voorlopige zwijgplicht na een melding

Naast de meldplicht geldt een *voorlopige zwijgplicht* voor de vertrouwenspersoon en de melder ten opzichte van derden. Natuurlijk kunnen de betrokkenen zich wel uiten bij de vertrouwenspersoon. Een voorlopige zwijgplicht is nodig zodat er niet meer personen bij een zaak worden betrokken dan voor een zorgvuldige behandeling noodzakelijk is. Er moet worden voorkomen dat geruchten ontstaan en iemand al bij voorbaat als 'schuldig' wordt bestempeld. De zwijgplicht is ook belangrijk om te zorgen dat een eventuele strafrechtelijke procedure niet wordt belemmerd.

2. De procedure

Fase A. de melding: rol voor de vertrouwenspersoon

Snelheid is noodzakelijk. In alle gevallen draagt de vertrouwenspersoon zorg voor het volgende:

1. **Alle meldingen worden zorgvuldig geregistreerd.** Tijdens een gesprek met de melder wordt een beeld gevormd van inhoud, aard en ernst van de situatie. Bij voorkeur schrijft de melder zijn verhaal op en ondertekent dit. De documenten worden op dusdanige wijze opgeslagen dat zij alleen toegankelijk zijn voor de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon blijft tijdens de procedure in contact met de melder.
2. **Veiligstellen en opvang van het slachtoffer.** De vertrouwenspersoon voert een informatief gesprek met direct betrokkenen: slachtoffer en ouders/verzorger. Bespreekt de mogelijkheden van melding of aangifte. Verwijst door naar huisarts, GGD en/of slachtofferhulp.
3. **Interne communicatie.** De vertrouwenspersoon stelt het hoofd Publiek & Relatie (P & R) en de voorzitter van de betreffende vrijwilligerscommissie op de hoogte van de melding. Hoofd P&R informeert de directeur. Uiteraard worden de persoonsgegevens van zowel melder als vermeende dader zo vertrouwelijk mogelijk behandeld.

---

⁵ Zie voor de gegevens van de vertrouwenspersoon pagina 3

De vertrouwenspersoon beraadt zich op het nemen van verdere stappen en laat zich desgewenst adviseren door (externe) deskundigen over verdere handelwijzen, zoals:

- gesprek met de politie;
- informeren vertrouwenscommissie (zie fase B);
- aangifte bij politie;
- gesprek met beschuldigde;
- voorlopige maatregelen t.a.v. de vermoedelijke pleger/beschuldigde;
- veiligstellen en opvang van het slachtoffer;
- informatie aan betrokkenen.

Fase B. onderzoek: rol politie en rol vertrouwenscommissie

Afhankelijk van de uitkomst van de procedure fase A zal:

- de politie een onderzoek starten als sprake is van een strafbaar feit en/of

- de vertrouwenscommissie worden ingeschakeld; de vertrouwenscommissie zal in principe bestaan uit:

vertrouwenspersoon, hoofd P&R en vrijwilligerscoördinator. De vertrouwenscommissie heeft o.a. de volgende taken: coördinatie van het proces, contact met de vermoedelijke pleger, contacten onderhouden met slachtoffer en ouders/verzorgers, contact met de politie, afhandeling van de melding.

Woordvoerder is hoofd P & R. Een lid van de vertrouwenscommissie registreert alle contacten en gesprekken.

Situatie 1: Politie start onderzoek

Het politieonderzoek neemt enige tijd in beslag en als het naar aanleiding van het onderzoek tot een rechtszaak komt, kan het lang duren voordat er uitspraak wordt gedaan.

Stappen Utrechts Landschap:

1. Hoofd P & R roept de vertrouwenscommissie bij elkaar. De vertrouwenspersoon informeert de overige leden van de commissie over de stand van zaken.

2. De vertrouwenscommissie onderhoudt contact met het slachtoffer, wettelijke vertegenwoordigers en politie. Biedt ondersteuning aan en schakelt desgewenst deskundige hulp in voor het slachtoffer.

3. Informeren persoon jegens wie de melding is gedaan. De leden van de vertrouwenscommissie bepalen gezamenlijk of het vrijwilligerswerk van de persoon jegens wie de melding is gedaan wordt opgeschort dan wel definitief beëindigd en informeren hem/haar.

4. Informatie aan betrokkenen: de vertrouwenscommissie informeert de betrokken vrijwilligers in algemene termen om onrust en roddel te voorkomen. Brengt de boodschap rustig en helder over, en bespreekt de genomen en de te nemen stappen. Informeren de andere ouders van de groep c.q. informeren eventueel de betrokken school.

Na de uitspraak:

De uitspraak van Justitie kan zijn: niet bewezen of wel bewezen. Dit bepaalt natuurlijk in hoge mate wat de nazorg voor diverse partijen in moet houden.

5. Vertrouwenscommissie informeert direct betrokkenen: de persoon jegens wie de melding is gedaan, de ouders/verzorgers van het kind, de melder, voorzitter van de vrijwilligerscommissie, de lokale coördinator en de betrokken groep vrijwilligers over de uitslag.

6. Nazorg voor het (vermeende) slachtoffer. De vertrouwenspersoon bespreekt met het kind c.q. ouders de uitspraak; geeft aandacht aan hun positie.

7. Afrondende gesprekken met persoon jegens wie de melding is gedaan. Na de uitspraak van justitie zullen door de hoofd P & R definitieve maatregelen worden genomen: bij sprake van strafbaar feit zal de samenwerking definitief beëindigd worden. Indien het misbruik niet bewezen is, zal de vertrouwenscommissie in overleg met hem/haar gaan over de mogelijkheden van voortzetting van het vrijwilligerswerk en eventueel rehabilitatie. Persoonlijke begeleiding van deze persoon door de vertrouwenspersoon of -commissie kan nodig zijn.

8. Nazorg voor de melder: indien melder een vrijwilliger is voert de vertrouwenspersoon samen met de vrijwilligerscoördinator een gesprek met de melder over de voortzetting van het vrijwilligerswerk.

Situatie 2: politie start geen onderzoek

De vertrouwenscommissie draagt zorg voor de (voorlopige) afhandeling van de melding. Onderhoudt contact met het slachtoffer en ouders/verzorgers; schakelt desgewenst deskundige hulp in voor het slachtoffer; biedt, indien de melder een vrijwilliger is, nazorg aan de melder; voert een afrondend gesprek met de persoon jegens wie de melding gedaan is over de mogelijkheden van voortzetting van het vrijwilligerswerk, eventueel rehabilitatie; onderhoudt contact met de politie, overlegt over vervolgacties. Sluit de procedure.

Fase C. De evaluatie

9. De vertrouwenscommissie evalueert het gehele proces vanaf de melding tot en met de uitspraak en nazorg. Van belang zijn de conclusies en de leerpunten om herhaling te voorkomen;

En vooral: wat kun je bij een nieuw voorkomend geval beter doen in het proces.

Fase D. Archivering en inzage

10. De stukken worden gearchiveerd door de vertrouwenscommissie. Alleen zij hebben recht van inzage. Desgevraagd kan aan betrokkenen inzage in de stukken gegeven worden. De stukken worden in principe 15 jaar bewaard.

Vertrouwenspersoon (P&O adviseur): Martine Kleinherenbrink, telefoon 030-221 99 90

Hoofd Publiek & Relatie: Floor Hufner, telefoon 06 82995612

Vrijwilligerscoördinator: Sarah Bauwens, 06-82308767